

Monumentnummer*: 516969

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 juni 2002
Kadaster deel/nr: 13636/18

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Gilze		Gilze en Rijen		Noord-Brabant		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Nieuwstraat	113	A	5126 CC	Gilze		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
Gilze en Rijen	L			3881		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

In 1892 werd op een achterterrein aan de westelijke zijde van de Nieuwstraat de MAALDERIJ 't Stoom gebouwd. Al in het begin van deze eeuw vonden er diverse kleine uitbreidingen plaats. De stoommachine werd rond 1910 vervangen door een andere krachtbron. Sinds ca. 1960 wordt de maalderij nog slechts incidenteel gebruikt. De oorspronkelijke indeling en inventaris zijn nog grotendeels bewaard gebleven.

Omschrijving

De hoofdmassa van de maalderij bestaat uit een drielaags gebouw op rechthoekige grondslag met de as loodrecht op de Nieuwstraat en met gemetselde muren onder een met oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak. Aan de zijkanten en aan de achterzijde bevinden zich diverse éénlaags aanbouwen die alle een rechthoekige plattegrond hebben maar verder verschillend zijn in volume, dakvorm en -bedekking. De gevels van de hoofdmassa zijn van witgeschilderde machinale baksteen met een geteerde plint. Zowel op de begane grond als de verdieping bevindt zich, centraal geplaatst, een houten rondboogpoort. Op de tweede verdieping bevindt zich een recht gesloten houten hijsluik onder een overhangend afdak onder een zadeldak met hijsinstallatie en windveer. Op de verdiepingen heeft de hoofdmassa rondboogvensters met ijzeren ramen met roedenverdeling. Intern zijn de indeling, de balklagen en de vloeren nog gaaf bewaard gebleven. De meeste oude machines zijn verwijderd. De noordelijke aanbouw onder een lessenaarsdak was vroeger het ketelhuis. De schoorsteen die zich hier bevond, is aan het eind van de jaren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vijftig gesloopt. De zuidelijke aanbouw heeft een grote, recht gesloten, houten inrijpoort en een met pannen gedekt zadeldak met windveer.

Waardering

De maalderij is van algemeen belang.

De maalderij heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische en typologische ontwikkeling van de maalderij in het algemeen.

De maalderij heeft architectuurhistorisch belang wegens de bijzondere samenhang tussen ex- en interieur.

De maalderij is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en interieur.

De maalderij is van belang wegens de functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Maalderij